

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesien hävittämistä

Hakija

Metsähallitus Metsätalous Oy / Matti Hämeenniemi

Asia

Lupahakemus törmäpääskyn pesäkoloja sisältävän pintamaakasan siirtämiseen ja pesien hävittämiseen Pudasjärvellä, Pohjois-Pohjanmaalla.

Hakemus

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee lupaa törmäpääskyn (*Riparia riparia*) pesäkoloja sisältävän pintamaakasan siirtämiseen Iso-Sarvivaaralla Pudasjärvellä. Lupaa haetaan ajalle 15.4.-15.5.2025. Murskekasan siirto tehtäisiin ennen törmäpääskyn pesimäkauden alkua, ja siksi hakemukselle toivotaan pikaista käsittelyä. Vaihtoehtoisesti lupa-aika voisi olla pesimäkauden jälkeen syksyllä 15.9-30.10.2025. Törmäpääskyt ovat pesineet kasassa kahtena aiempana kesänä. Alueelle on myönnetty maa-aineksen otto ja ympäristölupa 29.6.2017. Alueelta on otettu vuosien aikana maa-ainesta (kallio), jolloin otettavan maa-aineksen päältä on poistettu pintamoreenia, joka on kasattu louhittavan alueen vierustaan.

Törmäpääskyjen pesimiseen käyttämä pintamaakasa on louhoksen reunan läheisyydessä kapeana, mutta pitkänomaisesti, ja se halutaan siirtää maa-aineksen ottoalueelta pois noin 180 metriä syrjempään. Vaihtoehtoisesti siirtopaikalle voidaan rakentaa paikaltaan löytyvistä pintamoreenista vastaavanlainen pintamaakasa, mihin linnut voivat pesiä jatkossa. Tämä voitaisiin toteuttaa jopa kesän aikana. Tavoitteena olisi, että pääskyjenpesintä ja lintujen lento ei aiheuttaisi vaaraa itse linnuille eikä aiheuttaisi vaaraa työmaaliikenteelle ja muille alueella tapahtuville toimenpiteille.

Nykyisen pintamaakasan sijainti ei mahdollista maa-ainespäikan toiminnan jatkamista maa-aineksenottoluvan mukaisesti. Siirtopaikka vastaa pintamaakasan nykyistä sijaintia ympäristön avoimuuden suhteen, mutta on rauhallisempi. Siirrettävä kasa ei ole kovin suuri, mutta sitä ei ole mahdollista siirtää kokonaisena. Nykyiset törmäpääskyn pesäkolot siis tuhoutuisivat siirron yhteydessä. Kun pintamaakasa on siirretty tai rakennettu uuteen paikkaan, siihen voidaan tehdä koneella jyrkkä rinne, jossa törmäpääskyt voivat jatkossa pesiä, eli pesimäpaikka ei häviä.

Poikkeuslupaa haetaan yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä maa-ainespäikan toiminnan jatkamiselle luvan mukaisesti. Törmäpääskyt lentävät kohti ajoneuvoja aiheuttaen vaaratilanteita sekä itselleen että työmaaliikenteelle. Pesäkasa sijaitsee keskellä maa-aineksen ottoaluetta, eikä maa-aineksen ottoa voida jatkaa nykyisellään, koska ottotoiminnan alue laajenee pesäkasan suuntaan. Lisäksi maa-ainessalueella on työmaaliikennettä ja kuormien lastausta, minkä vuoksi liikennettä ei voi siirtää toisaalle. Alueella ei pesi muita lintuja.

Mikäli pesäkasan siirtoa ei voida suorittaa poikkeusluvalla, tulee maa-aineksen ottoalueelle jäämään todella jyrkkä maisematon louhoksen luiska, joka aiheuttaa merkittävän turvallisuushaitan muille luonnossa liikkujille ja eläimille jatkossa.

Hakemuksen liitteenä on toimitettu karttoja, joihin on merkitty pintamaakasan nykyinen sijainti sekä suunniteltu siirtopaikka, sekä Pudasjärven kaupungin tarkastuskertomus vuodelta 2024.

Hakija kävi paikan päällä 28.7.2025 ja havaitsi alueella lentävän noin 15 törmäpääskyä. Hakijan arvion mukaan siirrettävässä pintamaakasassa on noin 30–40 pesäkoloa. Sitä hakija ei osaa arvioida, ovatko kaikki kolot asuttuja tai toiminnassa. Hakija on toimittanut kuvia maavallista.

Määräykset, joita hakemus koskee

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Kielto on voimassa lisääntymiskauden ulkopuolella, jos kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Törmäpääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan törmäpääskyn pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 15.9.-30.10.2025.
- 2 Hävitetyt pesät tulee korvata siirtämällä nykyinen pintamaakasa tai tekemällä vähintään vastaavankokoinen kasa uudelle, hakemuksessa esitetyille sijainnille. Korvaavan pesäpaikan suunnittelussa ja sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäbiologia ja sen tulee olla valmis ennen seuraavaa pesimäkautta 1.4.2026 mennessä.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydetäessä lupa on esitettävä.
- 5 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 6 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 7 Luvan käytöstä tulee raportoida 30.4.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2261/2025 varustettuna. Raportissa tulee kertoa, milloin ja minne pintamaakasa siirrettiin vai tehtiinkö törmäpääskyille kokonaan uusi pintamaakasa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Maa-aineksen ottoalueella pesivät törmäpääskyt aiheuttavat vaaratilanteita alueella työskenteleville. Riski onnettomuuksille kasvaa, kun poikasiaan ruokkimassa käyvät pääskyt lentelevät

alueella ja työntekijät joutuvat kiinnittämään huomiota niiden väistämiseen työturvallisuuden kustannuksella. Muuta tyydyttävää ratkaisua kuin törmäpääskyjen nykyisten pesien hävittäminen ja pesinnän ohjaaminen rauhallisempaan paikkaan ei ole osoitettavissa.

Pintamaakasa on tarkoitus siirtää noin 180 metrin päähän nykyisestä sijainnista, joten on todennäköistä, että törmäpääskyt löytävät sen. Vaihtoehtoisesti alueelle tehdään kokonaan uusi kasa. Ehtojen mukaisesti kasan suunnittelussa ja sijoittelussa on huomioitava törmäpääskyn pesimäbiologia. Hakijan tulee mm. varmistaa, että kasassa on riittävän jyrkkä seinämä törmäpääskyjen pesäkoloille. Tarvittaessa suunnitteluapua voi pyytää esimerkiksi luontokonsultilta tai paikalliselta lintuyhdistykseltä.

Koska törmäpääskyjen pesimämahdollisuudet alueella säilyvät ei lajin suotuisan suojelutason saavuttaminen luvan mukaisten toimien johdosta vaarannu. Uusi sijainti voi olla törmäpääskyjen pesinnälle jopa otollisempi rauhallisuuden ja työmaaliikenteen puuttumisen ansiosta.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Pudasjärvi asiakaspalvelupiste@pudasjarvi.fi

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys pply@pply.fi

SLL Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pohjois-pohjanmaa@sll.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/2261/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2261/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 30.07.2025 12:48

Ratkaisija Aalto Tapio 30.07.2025 13:06

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähtetä välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.